

ΣΚΥΔΡΑ 07 ΜΑΙΟΥ 2017

Αυτή η πολύβουη και εσωστρεφής ζωή μας, αυτούς τους καιρούς, στενεύει τα όρια της πνευματικότητας μας. Κι όμως, όσο ανεβαίνει ο υλιστικός πυρετός των πλαισίων ζωής, τόσο και περισσότερο είναι ανάγκη να γνωρίζουμε συνειδητά τον εαυτό μας. Θα με ρωτήσετε: Πώς μπορεί να ελέγχουμε την πορεία μας;

Να αντιπαραθέτουμε μια προσωπικότητα που διαθέτει γνώση, κρίση, σκέψη, ήθος, σεμνότητα, αρετή. «Ου παντός, λοιπόν, πλειν ες Κόρινθον», που έλεγαν οι αρχαίοι- Δεν είναι εύκολο στον καθένα να πλευσει. Μια τέτοια ανθρώπινη φυσιολογία θα μας βοηθήσει να ομολογήσουμε στα μάτια μας τη μικρότητά μας και να πάρουμε το δρόμο προς το μεγαλείο, το «αρχαίον κάλλος». Με αυτή θα περάσουμε στο «Τι σοι ποιητέον», δηλαδή τι πρέπει να κάνουμε.

Η προσωπικότητα του Δασκάλου Γεωργίου Δήμου, οι σκοποί και τα οράματά του, του δασκάλου των γραμμάτων που παραχώρησε τη θέση του στο δάσκαλο της ζωής, που ... μας έμαθε ότι: δασκάλεμα ζωής σημαίνει μαθητεία, θητεία στη συνύπαρξη, να δίνεις το αίσθημα της ευθύνης απέναντι στους άλλους, να διαμορφώνεις υπεύθυνους ανθρώπους ώστε να υπηρετούν την ανθρώπινη παρουσία, που μας δίδαξε αυτή την υπέροχη ψυχική ευρωστία: να αγαπάμε, να συγχωρούμε, να κατανοούμε, να αδερφωνόμαστε.

Ακούστε τι μας λέει στην τελευταία του ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο Σκύδρας: *«Τη Σκύδρα τη γνώρισα την άνοιξη του 1950 για πρώτη φορά, και τότε πήρα και την απόφαση, σαν σημαιοφόρος μιας ιδέας, να δημιουργήσω ένα σχολείο, να γίνω ιεραπόστολος μιας ιδέας, αποφασισμένος να δοκιμάσω απογοητεύσεις και πίκρες... να μορφώσω, σαν παιδί αγρότη, παιδιά αγροτών.. την περίοδο αυτή έκανα μια αληθινή σταυροφορία και αφοσιώθηκα να εξυπηρετήσω ένα μεγάλο σκοπό».*

Μας επισημαίνει λοιπόν πως η καθοριστική γραμμή της κοινωνικότητας μας είναι η γνώση ότι δεν θα υπηρετήσουμε τον εαυτό μας σωστά, αν η προσωπική μας ευδαιμονία δεν αντικαθρεφτίζει την κοινωνική ευημερία, εάν δεν αναγνωρίσουμε ότι δεν είμαστε πολλοί, είμαστε όλοι εμείς...

Έτσι, με αυτό το διακαή πόθο, την περίοδο κατά την οποία «το εκπαιδευτικό μας σύστημα παραμέλησε την εκπαίδευσιν των μεγάλων λαϊκών μαζών», τον Απρίλιο του 1951 ο Γεώργιος Δήμου, πτυχιούχος της Φιλοσοφικής σχολής του ΑΠΘ, με αιτήσή του προς την τότε Κοινότητα Σκύδρας ζητά την άδεια ιδρύσεως τριτάξιου μικτού Γυμνασίου. Την ίδια βούληση εκφράζει σύσσωμο το Κοινοτικό Συμβούλιο Σκύδρας «κατόπιν κοινής αποφάσεως μετά των λοιπών κοινοτήτων». Ο πρόεδρος της Κοινότητας Σκύδρας Καιδόγλου Νικόλαος αναφέρει στο σχετικό έγγραφο: *«Έχομεν την τιμήν να σας γνωρίσωμεν ότι η κοινότης ημών έχουσα αφενός μεν υπόψιν την αδυναμίαν του Κράτους μετά τοσαύτας περιπετείας και συμφοράς να*

ανταποκριθεί εις τας καθολικάς ανάγκας του λαού.....και εν τη επιθυμία της πως εξυπηρετηθεί η εκπαίδευσις των αγροτοπαιδων της περιοχής, ..ήχθη εις την απόφασιν να αναθέση εις τον επίλεκτον καθηγητήν Φιλολογίας Γεώργιο Δήμου να μεριμνήση κατά το Νόμον δια την έκδοσιν της αδείας ιδρύσεως τριταξίου ιδιωτικού μικτού Γυμνασίου ... ». Ως εκ τούτου η Κοινότητα Σκύδρας, εκμισθώνει στον Γεώργιο Δήμου, μέχρι και το Σεπτέμβριο του 1952, αντί μηνιαίου μισθώματος πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων δραχμών, «δύο δωμάτια της οπίσθιας πλευράς του κοινοτικού κτιρίου Σκύδρας, μετα αναλόγου προαυλίου προς στέγασιν του Ιδιωτικού Γυμνασίου », όπου και αρχικά λειτούργησε.

Παράλληλα η κοινότητα Κοινότητα Σκύδρας διαβιβάζοντας αίτηση προς τον Νομάρχη Πέλλης τον παρακαλεί ενθέρμως «όπως συνηγορήσετε δια την απευθείας ενοικίασιν του εις τον Σιδηροδρομικόν Σταθμόν Σκύδρας κειμένου διώροφου ημικατεστραμμένου κτιρίου... και το οποίον επισκευασάμενον δαπάναις του Γυμνασίου ... θα εξυπηρετήσῃ ἀριστα τας εκπαιδευτικάς ανάγκας της περιφερείας και θα συντελέσῃ εις την δημιουργίαν ενός φωτεινού φάρου».

Αγαπητοί μαθητές και μαθήτριες του αείμνηστου δασκάλου

Σύμφωνα με τον «Γενικό Έλεγχο» του Ιδιωτικού Γυμνασίου από τα σχολικά έτη 1951 έως το 1961 οι εγγεγραμμένοι μαθητές υπολογίζονται περίπου στους 1700, οι φοιτήσαντες στους 1350. Η πολυπληθέστερη σειρά ήταν αυτή του Σχολικού Έτους 1955-1956, στη διάρκεια του οποίου φοιτούσαν σε όλες τις τάξεις 222 μαθητές.

Ανατρέχοντας στα πρακτικά των τακτικών συνεδριάσεων του καθηγητικού Συλλόγου του Ιδιωτικού Γυμνασίου Σκύδρας, διαπιστώνω πως ο Γεώργιος Δήμου ως Διευθυντής εισήγαγε αξιόλογες παιδαγωγικές καινοτομίες, τον μικρό αριθμό μαθητών ανα τάξη, την καθιέρωση υποχρεωτικής τρίωρης μελέτης με επίβλεψη των καθηγητών, το ατομικό βιβλιάριο φοίτησης για την τακτική ενημέρωση των γονέων, ενδιαφερόταν για τη συστηματικότητα, τον προγραμματισμό, την ορθή ακριβή οργάνωση και την επιμελημένη, αξιοπρόσεκτη παροχή γνωστικών και μορφωτικών εφοδίων στους μαθητές του για την προσωπική τους ευδοκίμηση και την ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους. Η μεγαλύτερη ικανοποίησή του ήταν να δημιουργήσει ένα σχολείο ικανό να διαμορφώσει σωστούς και υπεύθυνους ανθρώπους, να μορφωθούν και να διακριθούν ...Ένα σχολείο ανοιχτό, πρωτίστως, με κοινωνική αποστολή. Διότι το Γυμνάσιο, όπως εν τέλει λειτουργούσε, δεν ήταν ιδιωτικό, ούτε βέβαια δημόσιο, ήταν κάτι παραπάνω: Αυτό που στην παιδαγωγική Επιστήμη αποκαλείται Κοινωνικό Σχολείο. Υπό την έννοια αυτή ο Γ. Δήμου είναι πρωτοπόρος και ρηξικέλευθος εκπαιδευτικός που ανοίγει δρόμους, που ως προοδευτικό άτομο προσφέρει πολλά στην κοινωνία, ενώ το ίδιο οπωσδήποτε ευδοκίμει. Συμβολίζει το πολίτευμα της πρωτοβουλίας- που τείνει να εκλείψει στις μέρες μας- που υπερβαίνει το ιδιωτικό και γίνεται κοινωνική, δημόσιο αγαθό. Στις φιλολογικές του αποσκευές συγκαταλέγονται ικανός αριθμός άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικά της εποχής, ερμηνείες ποιητικών και πεζών έργων ελλήνων λογοτεχνών και πλήθος ομιλιών για εκπαιδευτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά ζητήματα.

Κ. Γυμνασιάρχα

Στο Ιδιωτικό Γυμνάσιο δίδαξαν αξιόλογοι καθηγητές, διαφόρων ειδικοτήτων, με ικανότητα, για τα δεδομένα της εποχής, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση. Για το κύρος αυτών των δασκάλων μου μίλησαν και αγαπημένοι σας μαθητές, άλλοι δικοί μου δάσκαλοι και στις αρχές της διαδρομής μου εξαιρετικοί συνάδελφοι. Συχνότερα, λοιπόν, άκουσα τα ονόματα: Κατσαρός Θεόδωρος- Φυσικομαθηματικός, Γεωργιάδου Πελαγία- Γαλλικών, Μπαγλάνης Βάϊος- Φιλολόγος, Γράβαρης Ερρίκος- Μαθηματικός, Τζημοράγκος Θεόδωρος- Φιλολόγος, Τσιουμπλέκος Στέργιος- Φιλολόγος, Βιόπουλος Παναγιώτης- Μαθηματικός, Οντάμπασης Παναγιώτης- Φιλολόγος.

Ευγενικότατε δάσκαλε

Αυτούς τους συνεργάτες ανέδειξες με την πίστη πως οι ανθρώπινες σχέσεις είναι η ζωντανή επαφή και η άμεση αναγνώριση των ανθρώπων είτε σε ψυχικό και συναισθηματικό πεδίο, είτε σε επίπεδο κοινωνικών σχέσεων και συναλλαγών.

«Πιστεύω, μας ανακοίνωσες, πως η επιτυχία του σχολείου μας δεν είναι προσωπική... δε θα είχαμε αυτά τα αποτελέσματα χωρίς τη συνδρομή και τη συμπαράσταση των δασκάλων της περιφέρειας, γιατί πίστεψαν πως ήταν ανάγκη να σταθεί το σχολείο και έγιναν κήρυκες με τη βεβαιότητα ότι αυτό εξυπηρετούσε τον τόπο και τη μόρφωση των αποφοίτων... ΚΑΙ με τη γενναιοψυχία ... συμπλήρωσες. Θέλω να απευθύνω προς αυτούς τους μεγάλους εργάτες του πνεύματος και δημιουργούς της επιτυχίας του σχολείου μου, τις πιο θερμές ευχαριστίες μου, γιατί έγιναν δικοί μου ευεργέτες.»

Και ορισμένες στιγμές από την σχολική καθημερινότητα...

Στο ίδιο πρακτικό στο καθηκοντολόγιο των καθηγητών και ιδιαίτερα του εφημερεύοντα καθηγητή σημειώνετε μεταξύ άλλων: ...«Να ελέγχει την καθαριότητα των αιθουσών, προαυλίου, αποχωρητηρίων, να μεριμνά δια την καθαριότητα του προαυλίου επικεφαλής της τάξεως επι της καθαριότητας και να ορίζει τους μαθητάς της τάξεως οιτινες υποχρεούνται να πληρώσουν και δοχεία ύδατος δια την καθαριότητα των αποχωρητηρίων».

Και για τους αγαπημένους μαθητές σας ορίζετε:

«Οφείλουν οι μαθηται να φορούν πηλίκιον με τα αρχικά γράμματα του Γυμνασίου και αι μαθήτριάι μαύρας ποδιάς, με γιακάν λευκόν, ζώνην μαύρην, λευκήν κορδέλαν εις τα μαλλιά και να μεριμνούν η κόμμωσή των να είναι σεμνή.»

Επίσης, «Οι μαθηταί των τριών πρώτων τάξεων οφείλουν να μην διατηρούν κόμην, οι δε των τελευταίων επιτρέπεται να διατηρούν μικράν και περιποιημένην άλλως δε να μη διατηρούν και ούτοι»

Κύριε Γυμνασιάρχα θα έλεγα πως, μάλλον, ακολουθείται αυστηρό καθηκοντολόγιο... πολλω δε μάλλον αν σας υπενθυμίσω πως στις 30^{ης} Οκτωβρίου του 1958 τιμωρήθηκαν δυο μαθητές της έκτης τάξης με τριήμερη αποβολή, διότι κατά τη μετάβαση του Σχολείου προς υποδοχήν της Α.Μ. του Βασιλέος, ανεχώρησαν ανευ αδείας.

Συνέπεια στον εαυτό μας θα μου απαντούσατε ίσως... Συνέπεια με τη δουλειά μας ...είναι συνέπεια στον εαυτό μας.

Και για να μην σας αδικήσω θα προστρέξω στα λόγια του καθηγητή σας των μαθηματικών, Κ. Κατσαρού: **«Να αναφέρω ότι ο Γ. Δήμου κατοικούσε με την καλή και αφοσιωμένη συζυγό του κυρία Μαρίκα, τη συνεργάτιδα και αληθινή μάνα των μαθητών του Σχολείου στο ίδιο το κτίριο του Γυμνασίου ακριβώς πάνω από τη μεγάλη είσοδο του Σχολείου, στον επάνω όροφο και έτσι είχα την ευκαιρία να τον συναντώ και σε χρόνους ελεύθερους από τη σχολική απασχόληση. Έτσι, φορές, με διάφορα ερωτήματα επιχειρούσα ένα είδος ανίχνευσης του βάθους του λογισμού του. Το αποτέλεσμα ήταν ατυχές! «Ο Γεώργιος Δήμου κρατούσε για τον εαυτό του τη δοκιμασία αυτή που φαινότανε να παίρνει τη μορφή μονομαχίας, με ένα αόρατο αντίπαλο, όπως συμβαίνει πάντα, όταν κονταροχτυπιούνται οι αιώνιοι μονομάχοι, ο Νους και η Καρδιά!!! Όταν ενεργούσε έδειχνε πως δεν φοβότανε τίποτα και κανένα!!! Τέτοιοι άνθρωποι, έχουν έναν και μοναδικό αντίπαλο: τον εαυτό τους δηλαδή, την Ψυχή τους!!! ».**»

Σοφότετε δάσκαλε

Με τη συνείδηση της ευμετάβλητης παντοδυναμίας και της ανθρώπινης επιεικείας, άφησες τη γενέθλια γή σου, τα Κόσκινα Ευβοίας και διάλεξες τον δικό σου τόπο. Γιατί άραγε; Προσπαθώντας να σε καταλάβω δεν μπορώ να υποθέσω παρά ότι θα μου απαντούσες με τους στίχους του Καβάφη: Σαν βγείς στον πηγαισμό για την Ιθάκη, να εύχεσαι να ναι μακρύς ο δρόμος, γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώση... χρόνια πολλά να διαρκέσει το ταξίδι... Μη βιάζεις το ταξίδι διόλου». Πολύ απλά, Μην πάψεις στη ζωή σου να θέτεις όνειρα, οράματα, στόχους και σκοπούς. Οι πραγματικότητες θα μας έλεγες είναι οι τόποι, που μας κρατούν και μας συντηρούν. Τα οράματα είναι οι όμορφες και νοσταλγικές πατρίδες, που μας περιμένουν. Αυτές και αν δεν υπάρχουν τις δημιουργούμε για να υπάρξουν στις αναμνήσεις μας.

Ως δεινός λάτρης του λόγου θα μας θύμιζες το στίχο του Παλαμά: «Δεν ζει χωρίς πατρίδες η ανθρώπινη ψυχή». Και πατρίδα σου έκανες αυτόν τον τόπο, τη μεταπολεμική ασθενική κοινότητα της Σκύδρας, αυτό το σχολείο, το σπίτι το δικό σου και της αγαπημένης συζύγου Μαρίας...

Σύμφωνα με τον «Γενικό έλεγχο» του Ιδιωτικού Γυμνασίου από τα σχολικά έτη 1951 έως το 1961 οι εγγεγραμμένοι μαθητές υπολογίζονται περίπου στους 1700, οι φοιτήσαντες στους 1350. Η πολυπληθέστερη σειρά ήταν αυτή του σχολικού έτους 1955-1956, στη διάρκεια του οποίου φοιτούσαν σε όλες τις τάξεις 222 μαθητές...

Αλήθεια... δεν υπήρξα μαθητής σου. Άλλωστε πως θα ήταν δυνατό αυτό!

Ανταποκρινόμενος, όμως, στις ηθικές δεσμεύσεις που ανάλαβα ερευνώντας το εκπαιδευτικό και κοινωνικό έργο σας, επικοινωνήσα το 2009 με τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Δέρβης Ιεζεκιήλ –κατά κόσμον Χρήστο Κεφάλα, αγαπημένο σας μαθητή και μεταφέρω στη σημερινή μας εκδήλωση τα αγνά και εφηβικά του βιώματα από το ιδιωτικό Γυμνάσιο:

«Το πρόσωπο του αιμνήστου δασκάλου μας Γεωργίου Δήμου ήταν εκείνο το οποίο κυριαρχούσε κυριολεκτικά στους χώρους του Γυμνασίου και η αυστηρή και πολλές φορές αποκαλυπτική μορφή του ερύθμιζε τη ζωή και τη λειτουργία του.

Το γεγονός ότι τους δύσκολους εκείνους καιρούς ετόλμησε να αναλάβει την πρωτοβουλία και να πάρει την άδεια του αρμοδίου Υπουργείου για να λειτουργήσει το ιδιωτικό Γυμνάσιο, όχι για να κερδίσει χρήματα, αλλά για να βοηθήσει μια μεγάλη περιοχή της οποίας τα παιδιά θα ήταν δύσκολο να μεταβούν σε πόλεις με Γυμνάσια που ήταν μακριά για την εποχή εκείνη, δηλώνει την γενναιότητα της ψυχής του και την ιδιαίτερη αγάπη του για την παιδεία και τα γράμματα καθώς και την συμπόνια για τον κόσμο της περιοχής».

Αγαπημένε Καθηγητά

Σαφώς γνώριζες «Ιθάκες τι σημαίνουν». Ότι η φιλανθρωπία δεν είναι μόνον η παροχή υλικών αγαθών που καλύπτουν άμεσες ανάγκες, αλλά είναι μια αρχική, καρδιακή σχέση με το συνάνθρωπο, μια έγνοια, μια αγωνία για την τύχη του, είναι η συντονισμένη προσπάθεια για να βρεθούν πόροι βοήθειας, είναι η συμμετοχή σε μιαν ευρύτερη κίνηση συνεργασίας για τη συνδρομή των συνανθρώπων. Είναι η αρετή της αγάπης και της συμπόνιας. Και αυτό το απέδειξες λόγω και έργω, όπως ρητά μας εξομολογήσε:

«Η δεκαετία 1951-1961 είναι η ωραιότερη περίοδος της ζωής μου... Οι αναμνήσεις της σημάδεψαν τη ζωή μου, με ακολουθούν 25 ολόκληρα χρόνια, δημιούργησαν αναπόφευκτα μέσα μου την πεποίθηση πως τον τόπο αυτό όχι μόνο τον αγάπησα, αλλά και με αγάπησε... Παντού αγάπησα τα παιδιά και με αγάπησαν, κι έχω από κάθε σχολείο ωραίες αναμνήσεις, αλλά δεν τα αγάπησα, όσο εσάς και δεν με αγάπησαν, όσο με αγαπήσατε εσείς... Νοιώθω ιδιαίτερη ικανοποίηση γιατί μπόρεσε το σχολείο σας να σας κάνει σωστούς και υπεύθυνους ανθρώπους, να μορφωθείτε, να διακριθείτε... »

Κυρίες και Κύριοι,

Τον Γεώργιο Δήμο και εμείς τον αγαπήσαμε, όλοι στη Σκύδρα, οι μεγαλύτεροι εξ εμπειρίας, ως δάσκαλο και πατέρα και οι νεώτεροι εξ ακοής ως ευεργέτη της Πόλης μας, όλοι όμως ως ξεχωριστό άνθρωπο. Ο Γεώργιος Δήμου του Νικολάου και της Αικατερίνης, αν και έζησε μαζί με τη σύζυγό του τις τελευταίες δεκαετίες της ζωής του μακριά μας, παρέμεινε νοσταλγός του τόπου μας και αδημονούσε να επιστρέψει σε αυτόν, όχι πλέον για να οραματιστεί με το νου και να συναισθανθεί με την καρδιά, αλλά για να αναπαυτεί η ψυχή του. Απεβίωσε στις 20 Ιουλίου του 1991.

Με ιδιόγραφη διαθήκη του άφησε κληροδότημα σε ομόλογα αξίας 200.000.000 δρχ. στο Δήμο Σκύδρας τα οποία θα προέρχονταν από εκποίηση ακίνητης περιουσίας του, υπο τον όρο να αξιοποιηθεί η δωρεά του οικοπέδου έκτασης 3.844μ² με όλες τις εγκαταστάσεις του Γυμνασίου. Εξέφρασε τον διακαή πόθο, πρώτον να βραβεύεται κάθε χρόνο ο πρώτος μαθητής όλων των τάξεων των γυμνασίων και του Λυκείου της Σκύδρας, δεύτερον να ενισχύονται οικονομικά

κάθε χρόνο πτωχά παιδιά, που θα φοιτούν στο πανεπιστήμιο, τα οποία θα κατάγονται από το Δήμο Σκύδρας ή κοινότητα της περιοχής και τρίτον να δίνονται υποτροφίες σε πτωχά παιδιά για μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό καταγόμενα από το την περιοχή μας.

Το κοινοτικό συμβούλιο με την 32 απόφασή του 1986, σε ένδειξη ελάχιστης τιμής, τον ανακήρυξε, εν ζωή, ομόφωνα επίτιμο δημότη Σκύδρας, μετονόμασε προς τιμήν του την οδό που διέρχεται μπροστά από το σημερινό Γενικό Λύκειο σε οδό Γεωργίου Δήμου και του παραχωρήθηκε οικογενειακός τάφος- κατά αυστηρή και ρητή επιθυμία του ίδιου- όπου ενταφιάστηκαν μαζί με τη σύζυγο του Μαρία. Ο σύλλογος των καθηγητών του τότε Ενιαίου Λυκείου Σκύδρας, κατόπιν πρόσκλησης του Λυκειάρχη κ. Καρακελίδη Κωνσταντίνου, πρώην αγαπημένου μαθητή του Γεωργίου Δήμου, στις 17/03/1999, αποφάσισε και ενέκρινε ομόφωνα την επωνυμία «Γεώργιος Δήμου» για το τότε Ενιαίο Λύκειο Σκύδρας.

Έχοντας την τύχη να υπηρετώ εδώ και μια εικοσιπενταετία ως δάσκαλος και, εδώ και μια εξαετία από τη θέση του Διευθυντή, στο σύγχρονο διδακτήριο του Γενικού Λυκείου «Γεώργιος Δήμου», εδώ στον ίδιο ιστορικό τόπο παιδείας, - όπου θαρρείς και νοιώθουμε κάτι από εκείνη την αιώνια αγάπη του να έχει διαποτίσει όχι μόνο τα θεμέλια του σύγχρονου διδακτηρίου αλλά και το σύνολο της εκπαιδευτικής ζωής μας, να θεωρήσω τον Γεώργιο Δήμου ως μια αξιομνημόνευτη και αλησμόνητη προσωπικότητα με ελεύθερο και στοχαστικό πνεύμα που, δικαίως, πρέπει να συγκαταλέγεται, σε εξέχουσα θέση στην εκπαιδευτική παρακαταθήκη του τόπου μας.

Γι αυτούς τους γενναίους των ιδανικών μιλάει ο ποιητής και λέει ότι τους πρέπει περισσότερη τιμή. Σε αυτούς πρέπει αναγνώριση, ευγνωμοσύνη, θαυμασμός, εκτίμηση, και οπωσδήποτε σεβασμός. Γιατί όχι μόνο είναι ιδανικές οι θέσεις τους, αλλά γιατί οι ίδιοι γίνονται φορείς μιας νέας ζωής. Κυοφορούν την ελπίδα, την πίστη στη ζωή, την πίστη στον άνθρωπο και πάνω από όλα θεμελιώνουν κοινωνίες πάνω σε θεμέλια ακλόνητα. Αυτές οι μνήμες των ωραίων ιδεολόγων της δημιουργίας είναι μια νίκη του ανθρώπου, που τόλμησε να ονειρευτεί και να παλέψει.

Αγαπημένοι μου μαθητές και μαθήτριες

Σε ενδιαφέρουσες εποχές, όπως είναι η δική μας, εκείνο που λείπει ή είναι απαραίτητο είναι η υπεύθυνη αντιμετώπιση της ζωής, των προβλημάτων που προκύπτουν καθώς και των σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων. Αυτή η υπεύθυνη αντιμετώπιση συνιστά και καθιερώνει τον υπεύθυνο άνθρωπο. Από αυτά καταφαίνεται ότι ο υπεύθυνος άνθρωπος είναι ελεύθερος, καθώς περιχαράκωνει την ελευθερία του ανάμεσα στην ευθύνη και στην ενοχή του.

Η παιδεία είναι μια ισόβια αγωγή, είναι το μόρφωμα της προσωπικότητας που συντελείται με τη βοήθεια όλων των παραγόντων μέσα στους οποίους υπάρχουμε και οι οποίοι πολλές φορές καθορίζουν τις δραστηριότητές μας. Κάτω από αυτές τις περιστάσεις η παιδεία είναι αναγκαίο να μας διδάσκει, να

μας δίνει το αίσθημα απέναντι στους άλλους, έστω κι αν μας ζητείται κάθε φορά κάποια υπευθυνότητα.

Η υποδειγματική εκπαιδευτική παρουσία του αείμνηστου Γυμνασιάρχη σας προτρέπει παραδειγματικά ότι ευθύνη της προσωπικότητας δεν είναι περιστασιακό γεγονός αλλά βίωμα, είναι η καταξίωση, η βίωση των αρχών που συνιστούν την ηθική προσωπικότητα, είναι ο σχηματισμένος χαρακτήρας με βασικό γνώρισμα την εντιμότητα, την υπευθυνότητα, την αξιοπρέπεια και την μαχητική διάθεση και πράξη για την ανθρωπιστική κατάσταση ζωής.

Κυρίες και Κύριοι

Θα ήταν παράδοξο να μην ολοκληρώσω την ομιλία μου με τα συγκινητικά λόγια του Γεωργίου Δήμου:

«Σήμερα νομίζω πως έχω υποχρέωση σαν πνευματικός σας πατέρας να σας δώσω μια συμβουλή. Αν κρίνετε, ότι οι πράξεις μου αξίζουν, να τις μιμηθείτε, αν θέλετε, να έχετε και κάποιο άλλο σκοπό στη ζωή σας ή ιδανικό, να προχωρήσετε στη δημιουργία ενός συλλόγου μαθητών του γυμνασίου με σκοπό να υπηρετήσετε κοινωνικούς σκοπούς, που θα σας φέρουν κοντά στο συνάνθρωπο σας, για να βοηθήσετε τους αδύνατους, να ανακουφίσετε τους πονεμένους και τους πάσχοντες... Εγώ παιδιά μου, με τη συμβουλή μου αυτή, σας χάραξα ένα δρόμο' αν τον βρίσκετε ωραίο ακολουθείστε τον' χρέος είναι αυτό να το κάνετε...».

Αλήθεια... Δάσκαλε πόσο σε δικαιώνουν τούτες οι μέρες που ζούμε!

Αγαπημένε μας Γεώργιε Δήμου. Δεν υπήρξαμε ούτε εγώ ούτε οι περισσότεροι από όλους, όσοι είμαστε σήμερα εδώ, στη δική σου Ιθάκη μαθητές σου. Όλοι όμως σε αναγνωρίζουμε, ως πνευματικό μας πατέρα, είμαστε πολύ ευτυχείς και νοιώθουμε ιδιαίτερη ικανοποίηση, γιατί μπορούμε να σας πούμε ένα μεγάλο Ευχαριστώ.